

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6ia, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 45.

Brasiovu 21/9 Iuniu

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramu.

Bucuresci 19 Iuniu la 5 6re 30 min., sositu la 7 6re 36 min.

„Societatea Romanismulu a serbatu romanesc'a miscare din 1821. Preste o miia de juni, mai multi comercianti, profesori si alte profesiuni liberale, precum si satele de prin pregiuru, t6ta diu'a de 6 Iuniu pe campulu Cotrocenii, au venitu intru unu modu spontanu a lua parte la serbare. Entusiasmu nemarginitu. Discursuri si toasturi despre fapt'a si ide'a lui **Tudoru Vladimirescu, mantolitorului** tieriei de lipitori straine. Hasdeu, Misailu, Maniu, Lupascu, Dr. Vladescu, Bratescu, Scurtescu, Popovits, Tudoru Radulescu, Gr. Tocileanu.“

In memori'a serbarei se se mai infintieze una societate gen. spre a ajuta romanimea la perfectionare in toti ramiu industriari, de arte, specula, arenda etc., c6a se p6ta concure cu si precure pe straini c6a se nu remana ojogulu veneticiloru, ci acestia lui c6a omu de ospitalitate! Si eu me alaturu. —

Brasiovu 19 Iuniu.

P. Santiani'a Sa Pontificele Romanu **Piu IX.** implini in 16 Iuniu alu 25-le anu alu pontificatului seu. — Dela St. Petru apostolulu nu i succese altui Papa a-si serba iubileulu de 25 ani. Deci beseric'a catolica a serbatu acestu festinu iubilariu din pietate relegi6sa catra capulu besericeii loru pe totu rotogolulu pamentului.

In Brasiovu inca se tien6 serbarea cu t6ta pomp'a, in 17—18 Iuniu. Si anumitu in 17 Iuniu s6ra corpulu profesoralu alu gimnasiului rom. cat. a midiolocitu una serata distincta. La 5 6re incep6 band'a militaria a ecsecuta cele mai a-lese piese pana la 7 6re, candu incep6 trasulu clopoteloru. Dupa una 1/2 6re incep6 productiunea arangeata din partea gimnasiului in sal'a cea mare indesuita de 6speti. Una academia musicala-declamatorica tienuta de catra profesori, studiosi si studi6se casiuare aplausele publiculu cele mai caldure, incatu pana in fine nu se misc6 unu sufletu de 6spe din locu. Finea se coron6 cu trei vivate generale pentru S. S. Pontificele, care representatu intr'unu transparentu iluminatu in sal'a decorata ocupa fruntea salei.

In 18 flamur'a papale se asiedi6 delu gimnasiu la parochia, unde intre salve se ecsecut6 cultulu divin, dupa encomiulu fapteloru morali simpatice si culturali ale Pontificatului romanu, pentru lumea crestina si cu deosebire pentru catolicii Ungariei. La prandiulu datu de catra rsm. d. decanu Eduardu M6ller, care puse in cursu serbarea si tien6 predica din amvonu, se redicare toaste pentru S. S. Pontificele, se trai6sca pentru binele besericeii catolice! —

Domnule Redactoru!

In Nr. 31 alu „Gazetei“ s'a publicatu in contra mea unu pasquillu plinu de calumnii grosolane. Acea colectiune de insulte personali o numescu eu

pasquillu, din cauza, ca asia se numesce orice atacu de caracterulu privatu, morale si de vi6ti'a privata a individulu, indata ce acelea insulte nu suntu subscribe de nimeni. Cifr'a de 147 pusa sub pasquillu, pentru mine nu este nici o pers6na, ci este simpla cifra m6rta.

Intr'aceea dta provocatu fiindu, prin respunsu datu in scrisu la 23 Maiu arata-si numele acelor doi individi, cari te au provocatu totu in scrisu, c6a se publici acelu pasquillu. Dupa aratarea dtale a-acea suntu:

Dn. Ioane Branu Popu de Lem6ny et Kozla, si dn. Iosifu Puscariu avocatulu.

Domnule Redactoru! Dela an. 1838 de candu s'a nascutu ac6sta Gazeta si F6ia ei, Dumnedieu scie, intre ce greutati si pericle, in col6nele aceleiasi numai doi romani au fostu insultati si calumniati in pers6nele loru in modulu celu mai brutale*). Dintre acei doi unulu suntu eu, 6ra altulu a fostu mai in anii trecuti Dr. Ioane Ratiu avocatulu in Turd'a. Cu ocasiunea convenirei personale de deunadi dta singuru ai recunoscutu, ca acelea insulte cadu in dominiulu §§-loru 487 pana la 494 din codicele penale alu Transilvaniei, si ca prin urmare potu se ve facu prea bine si cum credu eu, cu rezultatu indestulatoriu pentru mine, unu procesu de presa din cele mai aprige, cum si ca st6 cu totulu la voi'a mea c6a se tragu la tribunalulu corectionale pe ori cati si pe ori cari din acei individi, cari au voitu se me om6re moralicesce si totu una data se me ruineze in interesele mele materiali si in ale familiei mele. Pedeps'a pentru asemenea delacte de presa, prevediuta in §§ 493 alu codicelui penale ve este cunoscuta: „inchis6re dela 6 luni pana la 1 anu de dile“.

De mi s'ar fi atacatu activitatea mea publica politica c6a publicistu, c6a fostu membru alu dietei si alu senatului imperiale, c6a participatoriu activu la adunariile n6stre nationale din anii 1848, 1861 et 1863, c6a membru alu comiteteloru n6stre nationale din anii 1848, 1849, 1861 etc., c6a membru de municipalitate in districtele Brasiovu, Fagarasiu si in comitatulu Albei superi6re; de mi s'ar fi criticatu atatea concepte de acte nationale cate au esitu din pen'a mea si au fostu adoptate de catra reprezentantii natiunei, nu asiu dice nimicu la t6te acestea, pentruc6a indata ce unu individuu voiesce a lua parte la afacerile publice ale patriei si ale natiunei, trebuie se scia din capulu locului, ca publiculu celu luminatu are totu dreptulu a i controla actiunile lui publice, pentruc6a ele potu se atinga interesele mai multora, s6u si ale societatei intregi. In acestu intielesu si numai in acesta ti-amu disu eu, Domnule Redactoru, ca d6ca adversarii mei politici iti voru veni pe capu, se le lasi spatiu in Gazeta, c6a se scria asupra mea ori cate verdi si uscate le va placea loru, pentruc6a in fine portarea, conduit'a mea publica nu dat6za de eri de alaltaeri, ci de 33 de ani, ea sta la vederea lumei in trei foi periodice si in unu numeru considerabile de acte nationale, care acestea din urma au trecut in dominiulu istoriei.

Inse ce se vedi! in locu de adversari politici esira din dosulu culiseloru vrasmasii mei personali, cari pandescu de multu ocasiunea spre a me nulifica, d6ca ar' potea, pentruc6a nici de numele meu se nu se mai audia.

Cu t6te acestea eramu determinatu a nu face nici vrasmasiloru (inimiciloru) mei peronali on6rea de a i trage in judecata, nici chiaru de a da vre-unu respunsu publicu la impertinentiile loru, d6ca c6a perente de familia nu m'asiu simt6 obligatu in conscientia a mi-o apara pe ac6sta, in casu de necesitate tocma si cu vi6ti'a mea, pentruc6a trebuie se sci dta, ca amu ajunsu asia departe, incatu nici membrii familiei mele nu mai suntu siguri de fanaticile loru atacuri.

Asia d6ra se incaminezu procesu de presa.

*) Si Redactorulu de cate ori? si cum? — R.

D6ra mai antaiu, ca redactoriulu si editoriulu cadu si ei sub respundere alaturea cu auctorii pasquillului. Apoi unde amu ajunsu? C6a noi acuma la betranetie se ne tragemu de guleru pana la usi'a temnitiei? Frumosu spetaclu pentru toti a-acea, cari sciu se profiteze din desbinarile(?) n6stre*). Se ceru pedepsirea domnului Branu la etate de 61 de ani, ca nu i au ajunsu cate au patitu in dilele gubernatoriulu Crenneville. Se stau pentru pedepsirea dlui Ios. Puscariu si a compliciloru sei, d6ca i va fi avendu. Apoi destulu blamagiu pentru densulu, ca in calitatea sa de avocatulu, orbitu de ura personale, cu nimicu pe lume justificata, mai inainte de a comite delictulu, n'a reflectatu la respectivii §§-i ai codicelui penale.

Intre acestea impregiurari m'amu decisu a trage pe inimicii mei personali la tribunalulu nostru nationale, in presentia publiculu romanescu, a celui independente, a celui neinteresatu la ac6sta cauza, care scie si are barbatia de a infrunta orice amerintari ale despotismulu, carele 6rasi a inceputu se-si redice capulu c6a pe timpul lui Bach et Campani'a.

Pasquillulu inimiciloru mei incurcatu si ingalatu cum este acela, se p6te contrage in d6ue parti principali. Una este, care se ocupa de natur'a demonstratiunei politice din 22/8 Aprile, 6ra alta cuprinde insultele si calumniile vomite asupra pers6nei mele. Cu partea antaia nu me ocupu de locu; m'a dispensatu de ac6sta intieleginti'a natiunei n6stre, carea precum vediuramu cu totii, au judecatu asupra ei, parte prin cea mai rece primire, parte prin contradecaratiunile esite, de ecs. din conferintiele tienute in adinsu pentru scopulu acesta in Sibiiu si in Blasiu. Preste acestea chiaru pasquillantii s'au incurcatu prin diatribele loru diuaristice in latiturile si retielile proprie astfeliiu, incatu nimeni nu i mai pricepe, c6a ce voi6 se dica ei cu acelea. Pentru partea a d6u'a iti ceru Domnulu meu spatiu, in care se dau inimiciloru mei personali respunsu cu t6te replicile si triplicele la unu locu, dintr'odata; apoi de ac6a incolo mai injure-me ori catu le va placea.

Inimicii mei me insulta de intrigantu.

Insult'a de intrigantu o reitorcu si o plesnescu in faci'a loru, pentruc6a pe terenulu intrigeloru cunoscutu f6rte bine numai inimiciloru mei, nu voru potea proba in veci nimicu in contra mea. Intrigantu este de ecs. acela, care a indemnatu si iritatu c6a se se produca scandalulu celu mare esitu din Sibiiu in serbatorile Craciunulu din an. 1855. Intrigantu acela, care in an. 1861 venindu la Zernesci, me chiam6 la sine si me provoc6 in modulu celu mai impertinente c6a se me facu lui de instrumentu. . . Intrigantu acela, care in Iuliu 1869 la Valcele si in Martiu 1870 la Fagarasiu me provoc6 prin rostu femeiescu, c6a se i ajutu a injura si infera pe cumnatu-seu, 6ra dupace i respinseu meschinariile lui, -mi c6ce resbunare. Este intrigantu si acela, care in an. 1861 fur6 secretele personali de pe m6s'a amiculu seu din Vien'a si le inaint6 la Sibiiu. Mai voiti intrigantu? O carte

*) Cari nu ecsistu, nici au ecsistatu, nici voru ecsista din partene. Ci c6a on. publicu alu nostru se fia chiaru deplinu informatu si despre decursulu cu publicarea in „Gazet'a Trans.“ a acelu „pasquillu“, -mi ieau v6ia a descoperi, ca redactiunea le a denegatu anticipative publicarea, martoru d. N. P. etc., d6ca va contien6 personalitati indiscrete. Asta s'a auditu si din sinulu desbateriloru tienute pentru compunerea lui si de mai multi. — Eu asi fi statu firmu pelunga propusulu meu; inse cuvintele apasatei provocari a dtale, care suna asia: . . . „Una te rogu: Orce invective iti v6ru aduce asupra-mi, t6te se le publici; cu catu mai gr6se, atatu mai bine“, . . . -mi schimbara propusulu, substituindu v6iea dtale detoritulu meu propusu. Deci redactorulu nu i se p6te imputa nici una umbra a peccatulu publicarei. — Redactorulu.

votata de camer'a deputatiloru Romaniei in siedinti'a sa dela 5 Februaru 1871, cu ocasiunea transferarii capitalei Italiei la Rom'a.

Dela d. ministru de esterne priminduse acum, pe langa adres'a Nr. 3520, traductiune dupa not'a din partea guvernului Maiestatii Sale, insocita de respunsurile senatului si alu camerei deputatiloru Italiei, subscrisulu are onóra a le transmite dvóstra aici anecsate, ruganduve se binevoiti a le supune la cunoscenti'a onorabilei adunari.

Primiti ve rogu dle presiedinte, asigurarea prea osebitei mele consideratiuni.

Presiedinte, L. Catargiu."

Este mai antaiu, dloru adres'a senatului comunicata dlui ministru alu afaceriloru esterne alu Italiei si in urma dlui consulu generalu de aici.

Florenti'a 21 Aprile 1871.

SENATULU REGATULUI.

Presiedinti'a.

Escelentiei Sale, dlui ministru alu afaceriloru esterne:

„Escelentia!

„Senatulu, caruia amu avutu onóra de a comunicá, in siedinti'a dela 18 ale lunei, nobil'a adresa, prin care camer'a deputatiloru dij Bucuresci felicitá parlamentulu italianu pentru votulu relativu la translatiunea resiedintiei guvernative a Italiei la Rom'a, si depesi'a dlui ministru de afaceri straine alu Romaniei, care se unesco cu simtiementele acelei camere, a primitu cu o viua complacere binevoitóriele si generóse cugetari espresse in adresa si in depesia de catra dnii reprezentanti si de catra gubernantii unui poporu, care atatu arata de a pástá memori'a acelu legaturi de origine comuna si de comune aspiratiuni spre libertatea politica si spre progresulu civilu, precum si de afectiune si de recunoscenti'a ce unescu intr'unu modu statatoriu pe romani si pe italieni, esiti si unii si altii din viti'a latina.

„Senatulu, adencu penetratu de acestu actu solemnu de stima si de simpathia din partea unui guvern si a unui poporu amici cu Itali'a, -mi a datu insarcinarea de a rugá pe E. V. cá se binevoiesca de a face se se esprime simtiementele sale de inalta consideratiune si de viua recunoscentia catra reprezentantii natiunei, si catra guvernulu Romaniei, si in acelasi timpu urarile sale cele mai calduróse si sincere cá acelu poporu reinviatu dupa atatea nefericiri se inainteze cu prosperitate si intieptiune prin calea libertatei si a civilisarei, in care a intratu asia cu marinimia.

„Multumindu pe E. V. in numele senatului pentru comunicatiunea facuta la densulu si pentru aceea, cu care E. V. veti binevoi de a ve insarciná, ve rogu de a primi omagiulu distinsei mele consideratiuni.

P. Presiedintele senatului

(iscalitu) Vigliani."

(Unanime aplause indelungu repetite.)

Acum vine adres'a camerei deputatiloru, care se afla tradusa in limb'a romana chiaru in Itali'a (aplause calduróse indelungu repetite).

Se ve dau citire acestei adrese:

„Prea onorabilului

„Dlui presiedinte alu camerei deputatiloru Romaniei.

„Domnule presiedinte!

„Camer'a deputatiloru regatului Itali'a a primitu cu viua satisfacere adres'a ce dvóstra ati avutu complacerea a o tramite in numele parlamentului romanu.

„In acea adresa camer'a a recunoscutu nu numai curtenitóra manifestare de sentimente amicali catra Itali'a, ci si afirmarea solemne a acelu sentimentu de solidaritate ce léga reciprocamente natiunile libere si culte spre comun'a garantia, spre

comun'a tutela a drepturiloru si a independintiei fiacarei din ele.

„De acestu sentimentu a ascultatu Itali'a, atunci candu, reprezentata de contele Cavour, a aperatu in consiliile Europei caus'a nationalitatei romane.

„De acestu sentimentu s'a inspiratu parlamentulu romanu, atunci candu avu afectuós'a cugetare de a se congratulá cu noi in momentul, in care caus'a nationalitatei italiene a reportatu triumfulu supremu.

„Camer'a are ferm'a incredintiare, ca acestu triumfu va fi mare binefacere pentru libertate si civilisatiune, Recastigandu Rom'a sa, Itali'a a facutu se incete o confusiune de putere contraria spiritului timpuriloru, daun'a si ofensa civilisatiunei, si a asigurat in modulu acest'a spre avantagiulu universale sacrele drepturi si prerogativele nealienabile ale consciintei omenesci.

„Prin urmare testimoniulu de simpathia alu parlamentului romanu, reesa fórté placutu camerei deputatiloru regatului Itali'a. Nu e aplausu sterpu, va fi o incuragiare eficace. Representantii natiunei italiene nu lu voru uitá, si lu contra-schimba facundu urari sincere pentru prosperitatea natiunei romane.“ (Aplause entusiaste si unanime in tóta sal'a repetite indelungu.)

Florenti'a 8 Maiu 1871.

Presiedintele camerei deputatiloru Italiei

Giuseppe Biancheri.

Secretariu, Giuseppe Massari.

(Urméza debaterile asuprale.)

In FRANCI'A se impinge lucrulu totu mai aprópe de altu resbelu. Favre intr'o nota, cá unu manifestu, degradá pe bonapartisti la cele mai periculóse individe pentru Franci'a, si dupa respunsulu p inc. Napoleon in contrai incepú acum a ferbe intre democrati. In adunarea din Versailles stang'a 81 dep. intr'unu manifestu condamna pe monarchisti, ca voru inmormentarea libertatei. Cinci episcopi cu pretendintii agitéza pentru Pap'a. Inse Franci'a a fostu vulcanulu celu mai ferbentatu totudéun'a in Europ'a. — Dovada

— Resbelele Franciei in acesti cinci sute de ani din urma. In seclulu alu 14, Franci'a a purtatu resbelu 43 de ani, si anume 5 ani a avutu resbelu civile, 13 ani afara si 24 in intrulu confinieloru; lupte mai mari a avutu in acestu timpu 14, intre cari cele mai memorabile suntu luptele dela Courtray, Crécy si Boitiers. In seclulu alu 15-a a avutu resbelu in 76 de ani, dintre cari 18 ani resbelu civile, 15 ani afara si 43 in intrulu confinieloru tieriei. Lupte mai mari s'nu intemplatu 11, intre acestea lupt'a dela Azincourt, Castillon, Monthery si Guinegatte. In seclulu alu 16-a; 85 ani resbelu, dintre cari 33 resbelu civile, 44 afara si 8 in intrulu confinieloru. Lupte mai mari: 27, intre acestea lupt'a dela Marignan, Pavi'a si St. Quentin. In seclulu alu 17-a, 69 ani resbelu, dintre cari 17 ani resbelu civile si 52 ani resbelu afara de confinie. Lupte mai insemnate s'au intemplatu 39. In seclulu alu 18-a a avutu 58 ani afara de confinie. Lupte mai mari s'a intemplatu 93. Deci in cursu de 500 de ani Franci'a a fostu 75 ani in resbelu civile, 76 in resbelu internu si 165 ani a purtatu resbelu afara de confinele sale; cu totulu ea a avutu 326 de ani resbelu, cu 148 lupte mai considerabile. —

Varietati.

— SOCIETATEA „TRANSILVANI'A“. Regulamentu de concursu la 3 stipendie.

Art. I. Societatea Transilvani'a creéza trei stipendii de cate 120—200 galbini pe anu, cu incepere dela Octobre 1871, pentru studie la un'a din universitatile din Franci'a, Itali'a séu Belgiu.

Art. II. Potu concurge la aceste stipendie junii romani de preste Carpati, fia din Transilvani'a séu Bucovin'a, fia din tienutulu Satmarelui ori Maramuresiului, alu Urbei mari séu alu Aradului, fia din Banatu, cari au terminatu celu pucinu cla-

sele gimnasiale si au facutu ecsamenulu de maturitate.

Art. III. Concurentii se voru adresá mai antaiu la un'a din cele trei societati literarie de preste Carpati, din Sibiiu, Aradu si Cernauti, cu petitiune, pe langa care voru alaturá testimoniulu de maturitate, actu de botezu, testimoniulu de paupertate si certificatu medicale. Ei voru aratá totu odata in petitiune specialitatea, la care au mai multa aplecare.

Art. IV. Comitetele respective ale societatiloru literarie romané de preste Carpati voru binevoi a inaintá comitetului societatei „Transilvani'a“ din Bucuresci numele, impreuna cu actele relative, ale acelu concurenti, pe cari i voru gasi mai demni de a obtiené stipendiele societatei Transilvani'a, binevoindu a face tóte observatiunile si lamuririle necesarie in privinti'a fiacaruia din cei recomandati.

Art. V. Comitetulu societatei Transilvani'a va designá pre stipendisti dintre cei recomandati.

Alegerea obiectului studioloru, precum si a institutului, unde au a se face studiele, apartiene comitetului societatei. Unulu din stipendisti se va tramite pentru montanistica, alu doilea la scól'a de punti si siosele (ecole des ponts et chaussées); ér' alu treilea pentru o alta sciintia esacta.

Art. VI. Liberi suntu concurentii a se adresá si deadreptulu catra comitetulu societatei Transilvani'a in Bucuresci, si comitetulu va puté designá si din acestia intru catu nationalitatea si meritulu lor n'ar fi supuse nici unei indoieli.

Art. VII. Cei designati de catra comitetulu societatei Transilvani'a voru dá inscristu, ca au luat actu de dorinti'a societatei, espresa in art. 4 din statute.

Art. VIII. Ei voru fi datori a tramite regulatu la comitetu certificate de studie in tóta form'a, cari, déca n'ar respunde asteptarei, stipendiulu li s'ar poté retrage.

Nr. 322/1871.

3—3

Edictu.

Mart'a Comanicu gr. cat. din Veneti'a inferióre districtulu Fagarasiului, maritata dupa Ioane Iosifu Stoic'a in 31 Augustu 1858, carea in 6 Augustu 1865 si-a parasitu cu necredintia legiuitulu seu barbatu, fara cá se se scie loculu afarei ei, — prin acést'a se provóca, cá in terminu de unu anu si una di dela datulu subsemnatu se se presenteze inaintea forului matrimoniale subscrisu, ca-ce altu cum procesulu divortiale incaminatu in contra-i se va decide si fara de dens'a in intielesulu legiloru si alu canóneloru.

Fagarasiu 1-a Iuniu 1871.

Forulu matrimoniale gr. cat. de I-a instantia alu vicariatulu Fagarasiu.

Ioane Antonelli m/p,
vicariu foraneu.

Nr. 1212—1871.

1—3

Edictu.

Petru Ionasiu gr. cat. din Blasielu cottulu Cetatei de balta, casatoritu cu On'a Ionasiu si in 1849 asentatu la honvedi, ne mai reintorcunduse la legiuit'a-i socia nici scienduse loculu afarei lui, prin acést'a se provóca cá in terminu de 1 anu si 1 di dela datulu sub insemnatu se se presenteze inaintea subscrisului foru matrimoniale, cá altfelu procesulu divortialu in contra-i incaminatu, se va decide si fara de densulu in sensulu ss. canóne si a legiloru vigente.

Blasiu la 10 Iuniu 1871.

Forulu matrimonialu metrop.
pl. gr. cat.

Cursurile

la bursa in 20 Iuniu 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 89	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 86	„ „
Augsburg	—	—	121 „ 85	„ „
Londonu	—	—	123 „ 95	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	59 „ 45	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	69 „ 05	„ „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	80 „ 25	„ „
„ „ temesiane	—	—	77 „ 75	„ „
„ „ transilvane	—	—	76 „ 75	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	85 „ 50	„ „